

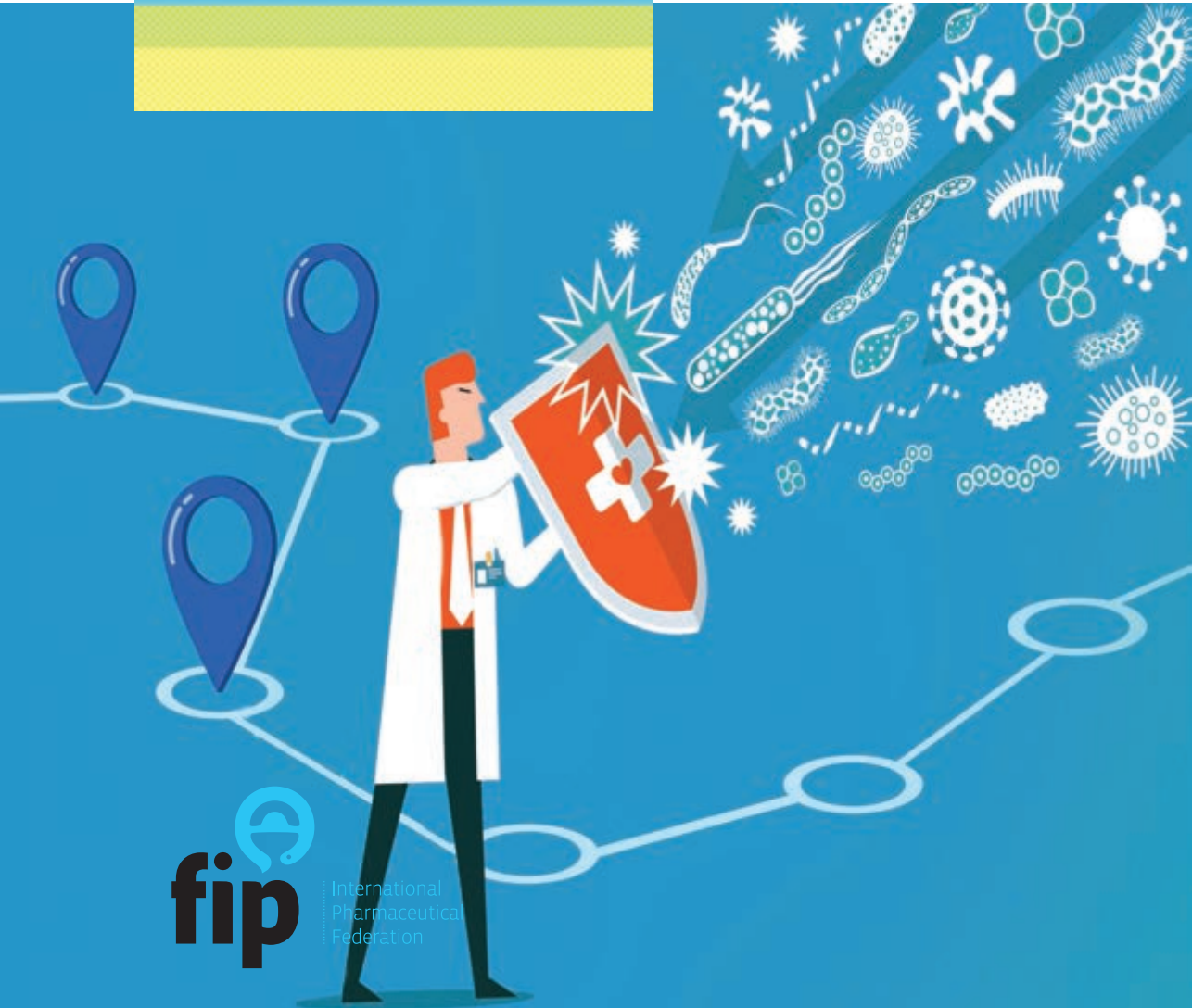
FIP Antimikrobiyal Direnç (AMR) Bölgesel Yol Haritaları 2024-2028

FIP bölgesel forumları ve
Avrupa'daki FIP üye
örgütleri için

2024

FIP Development Goals

Baskı Bilgisi

Telif hakları Uluslararası Eczacılık Federasyonu'na (FIP) aittir.

International Pharmaceutical Federation (FIP)
Andries Bickerweg 5
2517 JP Lahey
Hollanda
www.fip.org

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü kaynak gösterilmeden herhangi bir erişim sisteminde saklanamaz veya elektronik, mekanik, kayıt veya başka bir şekilde kopyalanamaz. FIP, bu raporda yer alan herhangi bir veri ve bilginin kullanımından kaynaklanan zararlardan sorumlu tutulamaz. Bu raporda sunulan veri ve bilgilerin doğruluğunu sağlamak için tüm önlemler alınmıştır. Belge, Türk Eczacıları Birliği tarafından İngilizce'den çevrilmiştir. Orijinal ile çevirinin ayrışması durumunda metnin orijinal hali dikkate alınmalıdır.

Editörler

Dr. Aysu Selçuk, FIP Politika, Uygulama ve Uyum Müdürü, Hollanda
Dr. Sherly Meilanti, FIP Veri ve İstihbarat Uzmanı, Hollanda
Dr. Zuzana Kusynová, FIP Politika, Uygulama ve Uyum Lideri, Hollanda

Önerilen alıntı biçimi

Uluslararası Eczacılık Federasyonu (FIP). FIP AMR Bölgesel Yol Haritaları 2024-2028 FIP bölgesel forumları ve Avrupa'daki FIP üye örgütleri için. Lahey: Uluslararası Eczacılık Federasyonu; 2024.

Kapak resmi

© Yutthana Gaetgeaw | iStockphotos.com

İçindekiler

Türkçe Çeviriye Önsöz	iii
Teşekkür	v
1 Giriş	1
1.1 Arka Plan	1
1.2 Yöntem	3
2 Bulgular	5
2.1 Afrika Bölgesi: Afrika Eczacılık Forumu	17
2.2 Amerika Bölgesi: Amerika Eczacılık Forumu	19
2.3 Doğu Akdeniz Bölgesi: Doğu Akdeniz Eczacılık Forumu	22
2.4 Avrupa Bölgesi	25
2.5 Güney Doğu Asya Bölgesi: Güney Doğu Asya Eczacılık Forumu	29
2.6 Batı Pasifik Bölgesi: Batı Pasifik Eczacılık Forumu	31
3 Sonuç	34
4 Kaynakça	37
5 Ekler	38

Türkçe Baskı

ISBN: 978-975-8037-94-0

Türk Eczacıları Birliği Yayın Editörü:

Arş. Gör. Fatma Nisa Ballı Turhan
Gazi Üniversitesi
Eczacılık Fakültesi
Eczacılık Meslek Bilimleri Bölümü
Klinik Eczacılık Ana Bilim Dalı

Çeviren:

Murat Beşik, Ecz. Betül Topçu İnce

Grafik Tasarım: FIP

Baskı: Özyurt Matbaacılık

Saray Mah.123 Cad. No:2 Saray/Kahramankazan Ankara
Matbaa Sertifika No: 46722

Türkçe Çeviriye

Önsöz

Antimikrobiyal direnç (AMR), sessizce ilerleyen ancak yıkıcı etkileri giderek daha fazla hissedilen küresel bir sağlık krizidir. Basit enfeksiyonları tedavi etmek için kullanılan antimikrobiyaller dahi ne yazık ki yanlış ve aşırı kullanım başta olmak üzere çeşitli nedenlerle etkinliklerini kaybetmektedir. Bu durum, tedavi seçeneklerini kısıtladığı gibi sağlık maliyetlerini artırmakta ve en önemlisi insan hayatını tehdit etmektedir.

Bu karmaşık ve çok katmanlı sorunla mücadelede, sağlık sisteminin ön saflarında yer alan ve topluma en yakın sağlık danışmanı olan eczacılara kritik bir görev düşmektedir. Eczacılar, ilaç alanındaki uzmanlıkları, hasta eğitimi ve danışmanlığındaki yetkinlikleri ile akılcı ilaç kullanımının yaygınlaştırılmasında, enfeksiyonların önlenmesinde ve toplum bilincinin artırılmasında kilit bir rol oynamaktadır. Meslektaşlarımızın rehberliği, direnç gelişimini yavaşlatmak ve mevcut antimikrobiyallerin etkinliğini korumak adına vazgeçilmezdir.

FIP tarafından yayına hazırlanan ve Türkçe çevirisini yayımladığımız “Antimikrobiyal Direnç (AMR) Bölgesel Yol Haritaları 2024-2028” bu küresel savaşta, eczacıların üstlendiği kılavuzluk rolünü vurgulaması ve sunduğu yol haritası açısından önem taşımaktadır.

Ecz. Arman ÜNEY

Türk Eczacıları Birliği Başkanı

Teşekkür

FIP ve bu belgenin editörleri, FIP Antimikrobiyal Direnç Komisyonu'nun tüm üyelerine, 2024-2028 AMR Bölgesel Yol Haritaları'na yönelik değerli inceleme, yorum ve önerileri için teşekkürlerini sunar. Hindistan'dan FIP AMR Komisyonu Eş Başkanı (2020-2024) Sayın Manjiri Gharat'a ve incelemeye katkıda bulunan aşağıdaki FIP AMR Komisyonu üyelerine özellikle teşekkür etmek istiyoruz: Lübnan'dan Dr. Luna Elbizri, Avustralya'dan Chin Yen Yeo, Mısır'dan Prof. Ahmed Elshafei ve Kosta Rika'dan Dr. Cristina Fernández Barrantes. FIP CEO'su Dr. Catherine Duggan'a da raporu son kez gözden geçirdiği için teşekkür ederiz. Ayrıca altı bölgenin tamamından ankete katılanlara da teşekkür etmek isteriz; onlar olmasaydı bu rapor mümkün olmazdı.

1 Giriş

1.1 Arka plan

Antimikrobiyal direnç (AMR) ciddi bir küresel sağlık sorunudur ve yaygın olarak kullanılan ilaçlara dirençli hale gelen bakteriler, parazitler, virüsler ve mantarların neden olduğu ve sayısı her geçen gün artan enfeksiyonların etkili bir şekilde önlenmesini ve tedavi edilmesini tehlikeye atmaktadır.¹ AMR örüntüleri küresel olarak önemli farklılıklar gösterse de² AMR her ülke için bir endişe kaynağı olmalıdır.

Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre her ülkenin AMR konusunda, antibiyotiklerin aşırı ve yanlış kullanımından kaçınmayı, etkili iletişim, eğitim ve öğretim sağlamayı ve sağlık çalışanlarının AMR konusundaki farkındalığını ve anlayışını artırmayı içeren ulusal bir eylem planı olmalıdır.³ 2024 yılında AMR üzerine düzenlenen 79. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (UNGA) Üst Düzey Toplantısı'nda ülkeler, insan sağlığı için kullanılan antibiyotiklerin en az %70'inin nispeten daha az yan etkisi olan ve AMR'ye neden olma potansiyeli daha düşük olan DSÖ Erişim Grubu Antibiyotikleri'nden olmasını sağlamayı taahhüt etmiştir.⁴ Uluslararası Eczacılık Federasyonu (FIP) da eczacıların AMR ile mücadeleye katkısını değerlendirirken bu konuya odaklanmaktadır. Bu nedenle, FIP Gelişim Hedefi 17: Antimikrobiyal Yönetim, 21 FIP Gelişim Hedefi'nden biri olarak birincil odak noktasıdır.

FIP uzun süredir küresel düzeyde AMR'nin azaltılmasını savunmaktadır. Daha 2014 yılında FIP, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) daha sonra 68. Dünya Sağlık Asamblesi tarafından kabul edilen AMR Küresel Eylem Planı'nı geliştirmek için yapılan istişarelere katkıda bulunmaktan memnuniyet duymuştur. O zamandan beri FIP, planın uygulanması konusunda DSÖ ile iş birliği yapmaktadır. Örneğin FIP, DSÖ'nün Sağlık Çalışanlarının AMR Konusunda Eğitim ve Öğretimi için Yetkinlik Çerçevesi'ni gözden geçirenlerden biriydi. Sonuç olarak FIP, DSÖ Sağlık Çalışanlarının AMR Konusunda Eğitim ve Öğretimi: Müfredat Kılavuzu'nun geliştirilmesine katkıda bulunmuştur. FIP'in her iki yayına da katkısı kabul edilmektedir.

Ayrıca FIP, Dünya Sağlık Asamblesi'nde eczacıların sesini temsil etmektedir. 76. Dünya Sağlık Asamblesi'nde FIP, enfeksiyon önleme ve kontrolüne ilişkin küresel strateji kapsamında yaptığı bir açıklama ile eczacıların AMR ile mücadeledeki rolünü

vurgulamıştır. 2021'deki 74. Dünya Sağlık Asamblesi'nde FIP, tüm dünyada eczacılık mesleğinin AMR'ye karşı çözümün bir parçası olmaya kararlı olduğunu bakanlara karşı tekrar etmiştir. FIP, AMR ile mücadele için eczacıların sağlık çalışanlarının ve halkın eğitiminde önemli bir rol oynaması gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca FIP, antimikrobiyal yönetim (AMS) programları da dahil olmak üzere AMR'yi azaltma çalışmalarında hükümetler, meslek örgütleri, dernekler, politika yapıcılar ve tüm sektörlerdeki eczacılarla birlikte çalışmaktadır. FIP, küresel AMR sorununu vurgulamak için dijital etkinlikler, araç setleri ve raporlar da dahil olmak üzere birçok kaynak sağlamıştır.

2023 yılının son çalışmalarından biri de AMS yoluyla AMR'nin Azaltılmasına ilişkin FIP Politika Beyanı'dır. Bu bildiri ile FIP, eylemlerini "Tek sağlık" yaklaşımıyla uyumlu hale getirmekte ve DSÖ'nün AMR'ye ilişkin Küresel Eylem Planı'nı ulusal ve küresel olarak AMR'yi ele alma planı olarak güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Bölüm 1'de hükümetler ve politika yapıcılar için üye örgütlerle iş birliği içinde yapılacak 27 eylem önerilirken, Bölüm 2'de eczacılar için önerilen 26 eylemle birlikte belgede toplam 53 eylem bulunmaktadır. FIP'e göre bu eylemler AMR ile mücadelede çok önemli olsa da üye örgütlerin ve bölgesel forumların bu eylemleri gerçekleştirip gerçekleştirmediği veya nasıl gerçekleştirdiği açık değildir.

FIP, yeni bir on yıl için AMR eylemlerini yönlendirmek amacıyla 2020-2024 yılları için AMR bölgesel yol haritaları geliştirmiştir. Bu, 2020 yılında FIP Sanal Kongresi'nde yapılan bir ankete dayanmaktadır. Bu anket aracılığıyla 2020-2024 yılları için tüm bölgelerde ilk üç öncelik belirlenmiştir.

2020-2024 AMR Bölgesel Yol Haritaları ve 2023'te AMR'ye ilişkin FIP Politika Beyanının ardından FIP, bölgesel forumlar için 2024-2028 yılları arasındaki en önemli öncelikleri ve eylemleri belirlemek üzere çevrimiçi bir anket geliştirmiş ve DSÖ Avrupa Bölgesi için bir FIP bölgesel forumu bulunmadığından, Avrupa Bölgesi'ndeki FIP üyesi kuruluşlar örneklem olarak kullanılmıştır. Anket sonuçları 2024-2028 AMR Bölgesel Yol Haritaları'nı geliştirmek için kullanılmıştır.

1.2 Yöntem

Anket, Antimikrobiyal Yönetim (AMS) yoluyla Antimikrobiyal Direncin (AMR) Azaltılmasına ilişkin FIP Politika Beyanı'na dayanan iki bölüm ve 53 eylem içermektedir. Politika beyanı hükümetler, politika yapıcılar, üye kuruluşlar ve eczacılar için yönetim ve düzenlemelerin oluşturulması, Tek Sağlık yaklaşımının benimsenmesi, antimikrobiyal kullanımının ve tüketiminin izlenmesi ve eğitim ve farkındalık kampanyalarına öncülük edilmesi ile ilgili çeşitli eylemler içermektedir. Ayrıca, ilgili ve reel araştırmalar için uygulamanın belgelendirilmesi, reçete düzeni ve tüketim gözleminin yanı sıra antimikrobiyaller için 'yeşil eczacılık'⁵ ilkelerinin takip edilmesi adına gerekli eylemleri içermektedir.

Anketin ilk bölümünde katılımcılardan ülkelerindeki hükümet ve politika yapıcılarının FIP üye örgütleriyle iş birliği içinde AMR ve AMS ile ilgili eylemlerde bulunup bulunmadıklarını değerlendirmeleri istenmiştir. Anketin ikinci bölümünde katılımcılardan önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) ülkelerinde uygulanması gereken AMR ve AMS ile ilgili eczacılara yönelik eylemlere öncelik vermeleri istenmiştir. Toplam 53 soru olan ankette, ülkelerinde uygulanmakta olan faaliyetlerin seçilmesi seçeneği de vardı. Yanıtlar katılımcıların bakış açısına ve bilgisine dayalı olarak toplanmıştır. FIP AMR Komisyonu anketi gözden geçirmiş ve anketin üyelere dağıtımı konusunda hemfikir olmuştur. Anket sorularını, AMR ve AMS ile ilgili girişimleri tartışmak ve ankete katılmadan önce akıllarına gelebilecek soruları yanıtlamak üzere bölgesel forumlar ve Avrupa Bölgesi'ndeki FIP üyesi örgütler bölgesel katılım toplantılarına davet edilmiştir.

Anket Nisan-Haziran 2024'te dağıtılmış ve QuestionPro anket platformu aracılığıyla uygulanmıştır. Bu anonim bir ankettir ve hiçbir kimlik bilgisi toplanmamıştır. Katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır ve anketin başlatılmasından bir ay sonra bir de hatırlatma gönderilmiştir.

Anketi yanıtlamaları için yalnızca bölgesel forumların Yürütme Kurulu üyeleri ve Avrupa Bölgesi'nden FIP üyesi kuruluşlar davet edilmiştir. Bu kişilerden kendi bölgeleri veya ülkeleri perspektifinden yanıt vermeleri istenmiş ve daveti kendi bölgeleri veya ülkelerindeki AMR ve AMS ile ilgili eylemler hakkında daha iyi bilgi sahibi olan kişilere iletmelerine izin verilmiştir. Yol haritaları, bölgelerde ihtiyaç duyulan AMR ve AMS eylemlerini geliştirmek için bölgesel forumlara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır, bu

nedenle anket FIP üye örgütlerinden ziyade forumlara odaklanmıştır. Bu yaklaşım, bölgesel forumların çoğunun daha önce FIP Gelişim Hedefi 17'yi (Antimikrobiyal Yönetim) en önemli öncelik olarak belirtmiş olmasıyla desteklenmiştir. Bununla birlikte, Avrupa Bölgesi için bölgesel bir eczacılık forumu bulunmadığından ötürü Avrupa Bölgesi'ndeki FIP üyesi kuruluşlar, altı bölgenin tamamı için yol haritaları üretmek amacıyla ankete katılmaya davet edilmiştir.

Hükümetler ve politika yapıcılar için AMR ve AMS eylemleri, bölgelerdeki ve küresel ölçekteki üye örgütlerle iş birliği içinde en iyi şekilde oluşturulmuş, iyi ve mükemmel derecelendirmelerinden elde edilen toplam yüksek yüzdeye göre belirlenmiştir. İyileştirilmesi gereken eylemler çok zayıf ve zayıf derecelendirmelerinden elde edilen toplam yüksek yüzdeye göre belirlenmiştir. En yüksek öncelikler, "çok yüksek öncelikli" ve "ortalamanın üzerinde yüksek öncelikli" derecelendirmelerinden elde edilen yüzdeye göre belirlenmiştir.

2. Bulgular

Çeşitli bölgelerden 22 ülkeden toplam 34 yanıt alınmıştır (bkz. Tablo 1): Afrika Bölgesi'nden dört yanıt (Afrika Eczacılık Forumu); Amerika Bölgesi'nden altı yanıt (Amerika Eczacılık Forumu); Doğu Akdeniz Bölgesi'nden dört yanıt (Doğu Akdeniz Eczacılık Forumu); Güney Doğu Asya Bölgesi'nden iki yanıt (Güney Doğu Asya Eczacılık Forumu); ve Batı Pasifik Bölgesi'nden bir yanıt (Batı Pasifik Eczacılık Forumu). FIP'in Avrupa Bölgesi'nde bölgesel bir forumu bulunmadığından, Avrupa'dan 68 FIP üyesi kuruluşa anketi gönderdik ve 17 yanıt aldık.

Yanıtlar 22 ülkeden alınmıştır: Avustralya, Bosna Hersek, Bulgaristan, Kosta Rika, Danimarka, Gambiya, Gana, Birleşik Krallık, Macaristan, Hindistan, İtalya, Lübnan, Karadağ, Hollanda, Norveç, Paraguay, Portekiz, Sırbistan, İsviçre, Uganda, Birleşik Arap Emirlikleri ve Uruguay.

Tablo 1. Yanıtların dağılımı

Bölge	Yanıt sayısı (%)	Bölgesel forumun adı	Foruma katılan ilgili ülkeler
Afrika	%12	Afrika Eczacılık Forumu	Gambiya, Gana, Uganda
Amerika	%18	Amerika Eczacılık Forumu	Kosta Rika, Paraguay, Uruguay
Doğu Akdeniz	%12	Doğu Akdeniz Bölgesi Eczacılık Forumu	Lübnan, Birleşik Arap Emirlikleri
Avrupa	%50	Üye örgütler, bölgesel forum olmadığından	Bosna Hersek, Bulgaristan, Danimarka, Birleşik Krallık, Macaristan, İtalya, Karadağ, Hollanda, Norveç, Portekiz, Sırbistan, İsviçre
Güney Doğu Asya	%6	Güney Doğu Asya Bölgesi Eczacılık Forumu	Hindistan
Batı Pasifik	%3	Batı Pasifik Eczacılık Forumu	Avustralya

Tablo 2, bölgelerdeki 22 ülkeden 34 temsilcinin görüşlerini içeren anketin 1. Bölümü'nden elde edilen, hükümetler ve politika yapıcılarının FIP üye örgütleri ile iş birliği içinde gidebilecekleri AMR (antimikrobiyal direnç) ve AMS (antimikrobiyal yönetim) eylemlerinin varlığına ilişkin genel değerlendirmeyi göstermektedir. Sonuçlar, **üye örgütlerle iş birliği içinde gidilebilecek hükümetler ve politika yapıcılara yönelik** olarak bölgelerde en iyi şekilde oluşturulmuş AMR ve AMS eylemlerinin şunlar olduğunu göstermektedir:

1. Standart altı veya sahte ilaçların bulunabilirliğini en aza indirmek amacıyla ilaçların tedarik ve dağıtımında yalnızca yetkili kanalların kullanılmasının sağlanması, mümkün olan yerlerde ilaç takip ve izleme sistemlerinin uygulanması. (%71)
2. Antimikrobiyal ilaçların yerel yönetmeliklere dayanarak yetkili bir hekimin reçetesi veya talimatı olmaksızın dağıtılmasını, satılmasını veya tedarik edilmesini önleyen düzenlemelerin uygulanması. (%62)
3. DSÖ Temel İlaç Listeleri'nde yer alan tüm antimikrobiyallerin her zaman yeterli miktarda ve standart kalitede bulunmasının sağlanması. (%59)
4. Enfeksiyonların etkili bir şekilde önlenmesi ve kontrol altına alınması için enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) ile su, sanitasyon ve hijyen (WASH) programlarının oluşturulması ve tüm toplumların ve sağlık tesislerinin bu programlara erişiminin sağlanması. (%53)
5. AMR gelişimini sınırlandırmak için tüm sektörlerde antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde reçetelenmesini, dağıtılmasını, hazırlanmasını ve kullanılmasını sağlamak üzere en iyi uygulama kılavuzlarının geliştirilmesinin ve benimsenmesinin teşvik edilmesi ve ulusal sistem ve düzenlemelerin geliştirilmesi. (%53)

Bununla birlikte, aşağıdaki alanlarda iyileştirme ihtiyacı bulunmaktadır:

1. Yeni antimikrobiyallerin araştırılmasını ve geliştirilmesini teşvik etmek ve ihtiyacı olanların tüm antimikrobiyallere eşit erişimini sağlamak için uluslararası, kolektif ve alternatif finansal modellerin savunulması.
2. Yeni maliyet-etkin antimikrobiyal ilaçların, antimikrobiyallere alternatiflerin ve yeni kombinasyonlar da dahil olmak üzere mevcut antimikrobiyallerin daha iyi

kullanımına yönelik araştırmaların keşfedilmesi ve geliştirilmesinin desteklenmesi.

3. Antimikrobiyal ilaçların (sabit doz kombinasyonları dahil) paket boyutlarının tedavi sürelerine göre uyarlanabilirliğinin teşvik edilmesi ve akılcı olmayan sabit doz kombinasyonlarına karşı çıkılması.

Tablo 2. Anket katılımcılarına göre ülkelerde AMR ve AMS eylemleri

Eylemler	Çok Zayıf	Zayıf	Ortalama	İyi	Mükemmel	Bilmiyorum
DSÖ Erişim, İzleme, Rezerv (AWaRe) kategorizasyonunun ve Antibiyotik Kitabı'nın ülkenin standart tedavi kılavuzlarına ve temel ilaçlar listesine uyarlanması ve benimsenmesi.	%2,9	%20,6	%32,4	%14,7	%23,5	%5,9
Yeni antimikrobiyallerin araştırılmasını ve geliştirilmesini teşvik etmek ve ihtiyacı olanların tüm antimikrobiyallere eşit erişimini sağlamak amacıyla uluslararası, kolektif ve alternatif finansal modellerin savunulması.	%2,9	%47,1	%14,7	%20,6	%8,8	%5,9
Uygun antimikrobiyal reçetelemeyi teşvik edecek, AMR konusunda farkındalığı artıracak ve hastanelerde ve toplumda AMS'yi destekleyecek eğitimsel ve davranışsal müdahalelerin geliştirilmesi ve uygulanmasını kolaylaştırmak için sağlık çalışanları ve veteriner örgütleri ve dernekleri ile iş birliği yapılması.	%5,9	%23,5	%23,5	%26,5	%11,8	%8,8
Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımını teşvik eden ve bu şekilde sağlık okuryazarlığını destekleyen halk sağlığı eğitim kampanyalarının yürütülmesi.	%0,0	%23,5	%26,5	%32,4	%17,6	%0,0
AMR'yi "Tek Sağlık" bağlamında ele almak üzere ulusal sistemlerinin kapasitelerini iş birliği içinde geliştirmek için ilgili ulusal bakanlıkları ve departmanları harekete geçirerek siyasi irade ve kararlılık gösterilmesi.	%5,9	%2,9	%35,3	%32,4	%17,6	%5,9

Eylemler	Çok Zayıf	Zayıf	Ortalama	İyi	Mükemmel	Bilmiyorum
İnsanlarda, hayvanlarda (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar), bitkilerde ve çevrede antimikrobiyal ilaç kullanımının ve direnç paternlerinin izlenmesi ve raporlanması için sağlam, temsili ulusal ve uluslararası surveyans programlarının tasarlanması ve uygulanması.	%0,0	%11,8	%41,2	%38,2	%5,9	%2,9
AMR gelişimini sınırlandırmak için tüm sektörlerde antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde reçetelenmesini, dağıtılmasını, hazırlanmasını ve kullanılmasını sağlamak üzere en iyi uygulama kılavuzlarının geliştirilmesi ve benimsenmesinin teşvik edilmesi ve ulusal sistem ve düzenlemelerin geliştirilmesi.	%2,9	%17,6	%23,5	%32,4	%20,6	%2,9
Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçlar için "iade ve imha etme" programının geliştirilmesi ve uygulanması.	%17,6	%20,6	%14,7	%38,2	%8,8	%0,0
Antimikrobiyal ilaçların insanlarda, hayvanlarda, bitkilerde ve çevrede sorumlu kullanımı ve imhası için AMS programlarının geliştirilmesi ve uygulanması.	%0,0	%20,6	%35,3	%29,4	%11,8	%2,9
Aşıyla önlenebilir hastalıklar için uygun yetişkin, çocuk ve hayvan (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar) bağışıklama programlarının geliştirilmesi.	%0,0	%14,7	%26,5	%11,8	%32,4	%14,7
AMR'yi kontrol altına almak için ulusal eylem planlarının geliştirilmesi, finanse edilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ve sağlık çalışanları, özel sektör, akademi ve sivil toplum dahil olmak üzere tüm kilit paydaşların resmi olarak sürece dahil edilmesi.	%2,9	%14,7	32,4%	23,5%	23,5%	2.9%
Antimikrobiyal ilaçların yerel yönetmeliklere dayanarak yetkili bir hekimin reçetesi veya talimatı olmaksızın dağıtılmasını ve satılmasını veya tedarik edilmesini önleyen düzenlemelerin uygulanması.	%5,9	%26,5	%5,9	%29,4	%32,4	0.0%
Toplumsal tamamı için antimikrobiyal kullanımı konusunda ilgili eğitime erişimin ve kullanılabilirliğin sağlanması.	%0,0	%26,5	%23,5	%41,2	%8,8	%0,0

Eylemler	Çok Zayıf	Zayıf	Ortalama	İyi	Mükemmel	Bilmiyorum
DSÖ Temel İlaç Listeleri'nde yer alan tüm antimikrobiyallerin her zaman yeterli miktarda ve standart kalitede bulunmasının sağlanması.	%2,9	%8,8	%26,5	%38,2	%20,6	%2,9
Temel antimikrobiyallerin, acil durum stok seviyesi düzenlemeleri ve gerektiğinde eczacılar tarafından alternatif üretimlerinin yapılarak piyasada bulundurulmasının sağlanması.	%5,9	%11,8	%32,4	%26,5	%14,7	%8,8
Standart altı veya sahte ilaçların bulunabilirliğini en aza indirmek amacıyla ilaçların tedarik ve dağıtımında yalnızca yetkili kanalların kullanılmasının sağlanması, mümkün olan yerlerde ilaç takip ve izleme sistemlerinin uygulanması.	%0,0	%17,6	%11,8	%35,3	%35,3	%0,0
Enfeksiyonların etkili bir şekilde önlenmesi ve kontrol altına alınması için enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) ve su, sanitasyon ve hijyen (WASH) programlarının oluşturulması ve tüm toplulukların ve sağlık tesislerinin bu tür programlara erişiminin sağlanması.	%2,9	%5,9	%26,5	%26,5	%26,5	%11,8
Yeni veya mevcut antimikrobiyallerin ruhsatlandırılmasının kolaylaştırılmasını ve bunların geliştirilmesini ve ticari olarak kullanılabilirliğini teşvik etmek için uygun ekonomik teşvikler sağlanması.	%8,8	%11,8	%29,4	%29,4	%14,7	%5,9
Yeni veya mevcut antimikrobiyallerin ülkeler arasında ruhsatlandırılmasının kolaylaştırılmasını ve bunların geliştirilmesini ve ticari olarak kullanılabilirliğini teşvik etmek için teknolojinin diğer üreticilere aktarılmasına yönelik uygun ekonomik teşvikler.	%2,9	%26,5	%26,5	%20,6	%2,9	%20,6
AMS'nin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ve öğretime dahil edilmesi ve meslekler arası öğrenme ve iş birliğinin teşvik edilmesi.	%2,9	%23,5	%38,2	%17,6	%11,8	%5,9
Antimikrobiyal ilaçların (sabit doz kombinasyonları dahil) paket boyutlarının tedavi sürelerine göre uyarlanabilirliğinin teşvik edilmesi ve akılcı olmayan sabit doz kombinasyonlarına karşı çıkılması.	%2,9	%41,2	%32,4	%8,8	%8,8	%5,9

Eylemler	Çok Zayıf	Zayıf	Ortalama	İyi	Mükemmel	Bilmiyorum
AMR kavramının etkilerinin ve ortaya çıkması ve yayılması ihtimalini azaltmaya yönelik önlemlerin temel eğitim müfredatına dahil edilmesinin teşvik edilmesi.	%5,9	%14,7	%38,2	%26,5	%8,8	%5,9
Antimikrobiyallerin akılcı ve uygun tüketiminin, erişim yollarının ve veri bulunabilirliğinin insanlarda ve hayvanlarda, bitkilerde ve çevrede düzenlenmesi ve izlenmesi.	%2,9	%17,6	%41,2	%26,5	%8,8	%2,9
Antimikrobiyal ilaçların yaşam döngüsü ile ilgili olarak tüm sektörler için geçerli olan yasal ve düzenleyici kontrollerin, özellikle de protokoller, internet veya telekomünikasyon (teletıp) dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçları pazarlama, tanıtmaya, ithal etme, ihraç etme, reçeteleme, dağıtma, doğru şekilde saklama, imha etme ve başka şekillerde tedarik etme yetkilerinin güçlendirilmesi ve uygulanması.	%2,9	%17,6	%35,3	%20,6	%11,8	%11,8
Toprak ve su kaynaklarının antimikrobiyal kalıntılar ve antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalarla kontaminasyonunu önlemek için etkili antimikrobiyal ilaç imha etme ve biyogüvenlik uygulamalarının benimsenmesinin desteklenmesi ve tüm sanayi ve çiftliklerin bu tür programlara erişiminin sağlanması.	%0,0	%20,6	%38,2	%14,7	%8,8	%17,6
Antimikrobiyal ilaçların büyümeyi teşvik, profilaksi ve metafilaksi amacıyla kullanımının durdurulmasını teşvik etmek üzere biyogüvenlik ve hayvancılık tedbirlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasının desteklenmesi.	%0,0	%14,7	%32,4	%11,8	%11,8	%29,4
Yeni maliyet-etkin antimikrobiyal ilaçların, antimikrobiyallere alternatiflerin ve yeni kombinasyonlar da dahil olmak üzere mevcut antimikrobiyallerin daha iyi kullanımına yönelik araştırmaların keşfedilmesi ve geliştirilmesinin desteklenmesi.	%11,8	%38,2	%23,5	%14,7	%5,9	%5,9

Tablo 3, bölgelerdeki 22 ülkeden 34 temsilcinin görüşlerini içeren anketin 2. Bölümü'nden elde edilen ve eczacılar için önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) ülkede uygulanması gereken AMR (antimikrobiyal direnç) ve AMS (antimikrobiyal yönetim) eylemlerinin genel önceliklendirmesini sunmaktadır. Sonuçlara göre bölgelerde **eczacılar için** en iyi belirlenmiş AMR ve AMS eylemleri şunlardır:

1. Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayırım yapmak ve klinik yolakların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiklerin seçimini bilgilendirmek amacıyla hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek. (%68)
2. Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru doz ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak, mümkün olduğunca en dar spektrumlu ajanları tercih etmek. (%65)
3. Alerjiler ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak. (%65)
4. Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve bunlara aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek. (%62)
5. Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek. (%62)
6. Toplumlarda ve sağlık hizmetleri ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarına aktif olarak dahil olmak. (%62)
7. Yetkili makamları, ulusal yönetmeliklere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle hassas popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek. (%62)
8. AMR ve AMS'nin tüm yönleri hakkında araştırma yapmak ve bulguları uygulamak. (%62)

Bununla birlikte, aşağıdaki eylemlerde iyileştirme ihtiyacı bulunmaktadır:

1. Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.
2. Antimikrobiyallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.
3. Hayvanlar için kullanılan antimikrobiyal ilaçların ulusal mevzuata ve yönetmeliklere uygun olarak tedarik edilmesinin sağlanması.
4. Eczacıların hastalar, sağlık profesyonelleri ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.
5. Antibiyotiklerin yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı bir yaklaşımın ve yeşil eczacılık ilkelerinin uygulanmasının teşvik edilmesi ve savunulması.
6. Antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalara maruz kalan hastaların izlenmesi ve desteklenmesi.

Tablo 3. Anket katılımcılarına göre AMR (antimikrobiyal direnç) ve AMS (antimikrobiyal yönetim) eylemlerinin önceliklendirilmesi

Eylemler	Çok düşük öncelik	Ortalamanın altında öncelik	Ortalama öncelik	Ortalamanın üzerinde öncelik	Çok yüksek öncelik	Çoktan yapıldı
Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.	%5,9	%2,9	%20,6	%11,8	%23,5	%35,3
Kendi kendine ilaç kullanımını, ilaçların gelecekte kullanılmak üzere saklanması ve artık antimikrobiyal ilaçların aynı veya başka hastalar tarafından kullanılmasını aktif olarak engellemek.	%2,9	%2,9	%20,6	%14,7	%38,2	%20,6
Mümkün olan her yerde antimikrobiyal ilaçların uygun kullanımının aktif olarak teşvik edilmesi.	%2,9	%8,8	%17,6	%14,7	%38,2	%17,6
Toplumda ve sağlık hizmeti ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarına aktif olarak dahil olmak.	%2,9	%8,8	%17,6	%32,4	%29,4	%8,8
Eczacıların hastalar, sağlık profesyonelleri ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.	%2,9	%11,8	%8,8	%14,7	%32,4	%29,4
Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak amacıyla antimikrobiyal ilaçların dağıtımı sırasında uygun danışmanlık sunmak.	%0,0	%8,8	%11,8	%14,7	%41,2	%23,5
Ulusal eczacılık meslek örgütlerinin bir parçası olarak, eczacıların antimikrobiyal ilaçların tedariki ile ilgili mevzuata uymalarını sağlamak için hükümetlerle birlikte çalışmak.	%2,9	%5,9	%14,7	%17,6	%38,2	%20,6
Yerel düzenlemelere uygun olarak viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.	%0,0	%8,8	%11,8	%14,7	%41,2	%23,5

Eylemler	Çok düşük öncelik	Ortalamanın altında öncelik	Ortalama öncelik	Ortalamanın üzerinde öncelik	Çok yüksek öncelik	Çoktan yapıldı
AMR ve AMS'nin tüm yönleri hakkında araştırma yapmak ve bulguları uygulamak.	%8,8	%8,8	%17,6	%26,5	%35,3	%2,9
Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek.	%2,9	%8,8	%11,8	%17,6	%44,1	%14,7
Antibiyotiklerin yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı bir yaklaşımın ve yeşil eczacılık ilkelerinin uygulanmasının teşvik edilmesi ve savunulması.	%8,8	%5,9	%29,4	%23,5	%29,4	%2,9
Yetkili makamları ulusal yönetmeliklere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle hassas popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek.	%5,9	%5,9	%14,7	%14,7	%47,1	%11,8
AMS programlarının gerektiğinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde uygulanmasını teşvik etmek.	%2,9	%5,9	%23,5	%17,6	%41,2	%8,8
Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayırım yapmak ve klinik yolların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiyallerin seçimini bilgilendirmek amacıyla hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek.	%0,0	%8,8	%17,6	%17,6	%50,0	%5,9
Hayvan kullanımına yönelik antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak tedarik edilmesini sağlamak.	%8,8	%5,9	%11,8	%14,7	%41,2	%17,6
Beşeri antimikrobiyal ilaçların, ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.	%5,9	%2,9	%11,8	%2,9	%38,2	%28,2

Eylemler	Çok düşük öncelik	Ortalamanın altında öncelik	Ortalama öncelik	Ortalamanın üzerinde öncelik	Çok yüksek öncelik	Çoktan yapıldı
Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru doz ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak, mümkün olduğunca en dar spektrumlu ajanları tercih etmek.	%0,0	%5,9	%17,6	%11,8	%52,9	%11,8
Antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalara maruz kalan hastaların izlenmesi ve desteklenmesi.	%5,9	%11,8	%20,6	%29,4	%23,5	%8,8
Antimikrobiyallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.	%2,9%	%11,8	%20,6	%11,8	%47,1	%5,9
Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve bunlara aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek.	%0,0	%5,9	%26,5	%17,6	%44,1	%5,9
Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.	%2,9	%11,8	%11,8	%17,6	%41,2	%14,7
Alerjiler ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak.	%8,8	%2,9	%11,8	%35,3	%29,4	%11,8
Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımı konusunda hastalara, akılcı ve uygun antimikrobiyal reçeteleme, antimikrobiyal tüketim surveyansı ve bunların etkisi konusunda reçete yazan hekimlere bilgi sağlanması.	%2,9	%8,8	%20,6	%14,7	%35,3	%17,6
AMR, antimikrobiyal kullanımı ve tüketimi ve AMS konusunda reçete yazan hekimlerin yanı sıra sağlık ve veterinerlik uzmanlarına, hayvancılık, gıda ve tarım sektörlerinde antimikrobiyal ilaçları uygulayan veya başka şekillerde kullanımını etkileyen diğer paydaşlara güncel bilgiler sağlamak ve sağlık eğitimi kampanyaları düzenlemek.	%0,0	%11,8	%29,4	%23,5	%29,4	%5,9

Eylemler	Çok düşük öncelik	Ortalamanın altında öncelik	Ortalama öncelik	Ortalamanın üzerinde öncelik	Çok yüksek öncelik	Çoktan yapıldı
AMR'nin azaltılmasında ve AMS'nin geliştirilmesinde eczacıların liderlik rolünün tanınması ve benimsenmesi.	%0,0	%11,8	%20,6	%5,9	%47,1	%14,7
Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde iade ve imha edilmesine yönelik programların sorumluluğunu üstlenmek ve ilaç kullanıcılarını kullanılmayan antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde imha edilmesi hakkında proaktif olarak bilgilendirmek.	%8,8	%5,9	%17,6	%17,6	%32,4	%17,6

Bu raporun Ekler bölümünde en önemli önceliklerin bölgesel değerlendirmesi, bölgede yapılan faaliyetler ve eczacılar için önümüzdeki dört yıl içinde uygulanacak eylemler özetlenmektedir.

2.1 Afrika Bölgesi: Afrika Eczacılık Forumu

Şekil 1, bölgesel forum tarafından ifade edilen ve 2024-2028 döneminde uygulanacak olan eczacılar ve politika yapıcılar için en önemli öncelikleri göstermektedir.

Şekil 1: Afrika Bölgesi'nde eczacıların önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) uygulaması gereken en önemli AMR ve AMS öncelikleri

Afrika Bölgesi'nde Gambiya, Gana veya Uganda gibi belirli ülkelerde halihazırda yapılmış olan faaliyetler:

1. Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak amacıyla antimikrobiyal ilaçların dağıtımını sırasında uygun danışmanlık sunmak.
2. Yerel düzenlemelere uygun olarak viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.
3. Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.
4. Beşeri antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.
5. Eczacıların hastalar, sağlık profesyonelleri ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.
6. Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde iade ve imha edilmesine yönelik programların sorumluluğunu üstlenmek ve ilaç kullanıcılarını kullanılmayan antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde imha edilmesi hakkında proaktif olarak bilgilendirmek.

Bölgedeki üye örgütlerle iş birliği içinde hükümetler ve politika yapıcılar için ortak AMR ve AMS eylemlerinin varlığı:

1. Yeni veya mevcut antimikrobiyallerin ruhsatlandırılmasının kolaylaştırılmasını ve bunların geliştirilmesini ve ticari olarak kullanılabilirliğini teşvik etmek için uygun ekonomik teşviklerin sağlanması.
2. Standart altı veya sahte ilaçların bulunabilirliğini en aza indirmek amacıyla ilaçların tedarik ve dağıtımında yalnızca yetkili kanalların kullanılmasının sağlanması, mümkün olan yerlerde ilaç takip ve izleme sistemlerinin uygulanması.
3. Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçlar için bir "iade ve imha etme" programının geliştirilmesi ve uygulanması.

2.2 Amerika Bölgesi: Amerika Eczacılık Forumu

Şekil 2, bölgesel forum tarafından ifade edilen ve 2024-2028 döneminde uygulanacak olan eczacılar ve politika yapımcılar için en önemli öncelikleri göstermektedir.

Şekil 2: Amerika Bölgesi'nde eczacıların önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) uygulaması gereken en önemli AMR ve AMS öncelikleri

Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek.	Hayvan kullanımına yönelik antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak tedarik edilmesini sağlamak.	Ulusal eczacılık meslek örgütlerinin bir parçası olarak, eczacıların antimikrobiyal ilaçların tedariki ile ilgili mevzuata uymasını sağlamak için hükümetlerle birlikte çalışmak.
Antibiyotiklerin yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı bir yaklaşımın ve yeşil eczacılık ilkesinin uygulanmasının teşvik edilmesi ve savunulması.	AMR ve AMS'nin tüm yönleri hakkında araştırma yapmak ve bulguları uygulamak.	AMS programlarının gerektiğinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde uygulanmasını teşvik etmek.

Amerika Bölgesi'nde Kosta Rika, Paraguay veya Uruguay gibi belirli ülkelerde halihazırda yapılmış olan faaliyetler:

1. AMR'nin azaltılmasında ve AMS'nin geliştirilmesinde eczacıların liderlik rolünün tanınması ve benimsenmesi.
2. Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.

3. Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru doz ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak, mümkün olduğunca en dar spektrumlu ajanları tercih etmek.
4. Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve bunlara aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek.
5. Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayırım yapmak ve klinik yolların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiyallerin seçimini bilgilendirmek amacıyla hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek.
6. Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak amacıyla antimikrobiyal ilaçların dağıtımı sırasında uygun danışmanlık sunmak.
7. Yerel düzenlemelere uygun olarak viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.
8. Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.
9. Kendi kendine ilaç kullanımını, ilaçların gelecekte kullanılmak üzere saklanması ve artık antimikrobiyal ilaçların aynı veya başka hastalar tarafından kullanılmasını aktif olarak engellemek.
10. Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımı konusunda hastalara ve akılcı ve uygun antimikrobiyal reçeteleme, antimikrobiyal tüketim surveyansı ve bunların etkisi konusunda reçete yazan hekimlere bilgi sağlanması.
11. Beşeri antimikrobiyal ilaçların, ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.
12. Mümkün olan her yerde antimikrobiyal ilaçların uygun kullanımının aktif olarak teşvik edilmesi.

13. AMR, antimikrobiyal kullanımı ve tüketimi ve AMS hakkında reçete yazan hekimlerin yanı sıra sağlık ve veterinerlik uzmanlarına, hayvancılık, gıda ve tarım sektörlerinde antimikrobiyal ilaçları uygulayan veya başka şekillerde kullanımını etkileyen diğer paydaşlara güncel bilgiler sağlamak ve sağlık eğitimi kampanyaları düzenlemek.
14. Toplumda ve sağlık hizmetleri ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarına aktif olarak dahil olmak.
15. Yetkili makamları ulusal düzenlemelere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle de hassas popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek.
16. Eczacıların hastalar, sağlık profesyonelleri ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.
17. Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde iade ve imha edilmesine yönelik programların sorumluluğunu üstlenmek ve ilaç kullanıcılarını kullanılmayan antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde imha edilmesi hakkında proaktif olarak bilgilendirmek.
18. Alerjiler ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra ve sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak.

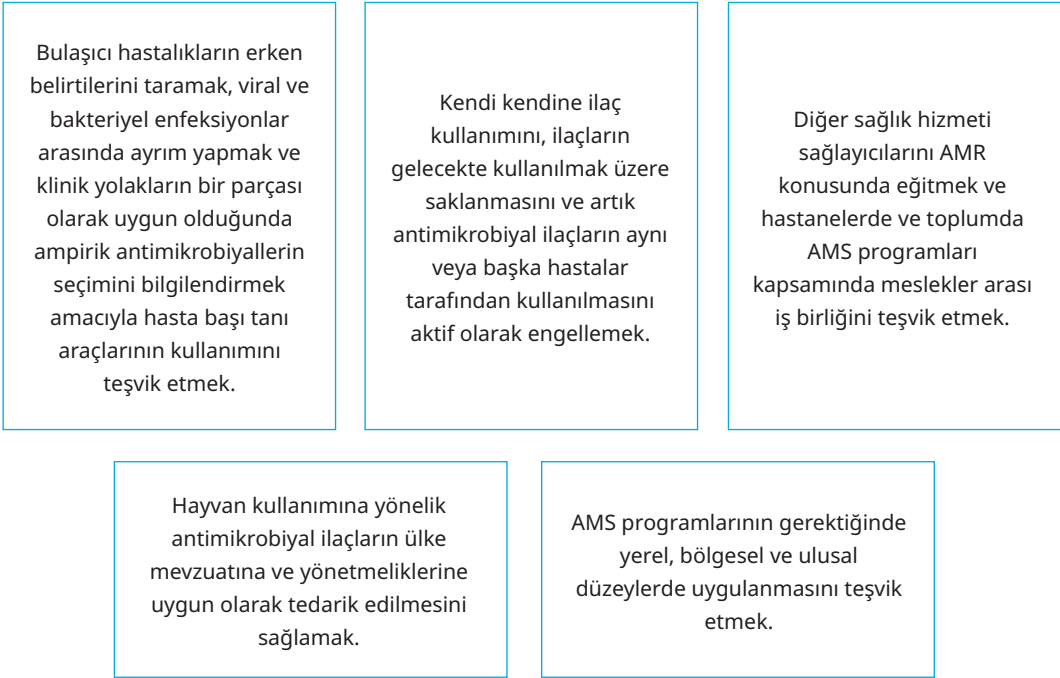
Bölgedeki üye örgütlerle iş birliği içinde hükümetler ve politika yapıcılar için ortak AMR ve AMS eylemlerinin varlığı:

1. DSÖ Temel İlaç Listeleri'nde yer alan tüm antimikrobiyallerin her zaman yeterli miktarda ve standart kalitede bulunmasının sağlanması.
2. Aşıyla önlenabilir hastalıklar için uygun yetişkin, çocuk ve hayvan (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar) bağışıklama programlarının geliştirilmesi.
3. AMR kavramının, etkilerinin ve ortaya çıkması ve yayılması ihtimalini azaltmaya yönelik önlemlerin temel eğitim müfredatına dahil edilmesinin teşvik edilmesi.

2.3 Doğu Akdeniz Bölgesi: Doğu Akdeniz Eczacılık Forumu

Şekil 3, bölgesel forum tarafından ifade edilen ve 2024-2028 döneminde uygulanacak olan eczacılar ve politika yapımcılar için en önemli öncelikleri göstermektedir.

Şekil 3: Doğu Akdeniz Bölgesi'nde eczacıların önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) uygulaması gereken en önemli AMR ve AMS öncelikleri

Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Lübnan veya Birleşik Arap Emirlikleri gibi belirli ülkelerde halihazırda yapılmış olan faaliyetler:

1. Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak amacıyla antimikrobiyal ilaçların dağıtımı sırasında uygun danışmanlık sunmak.
2. Antimikrobiallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.

3. Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.
4. Beşeri antimikrobiyal ilaçların, ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.
5. Alerjiler ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak.
6. Antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalara maruz kalan hastaların izlenmesi ve desteklenmesi.

Bölgedeki üye örgütlerle iş birliği içinde hükümetler ve politika yapıcılar için ortak AMR ve AMS eylemlerinin varlığı:

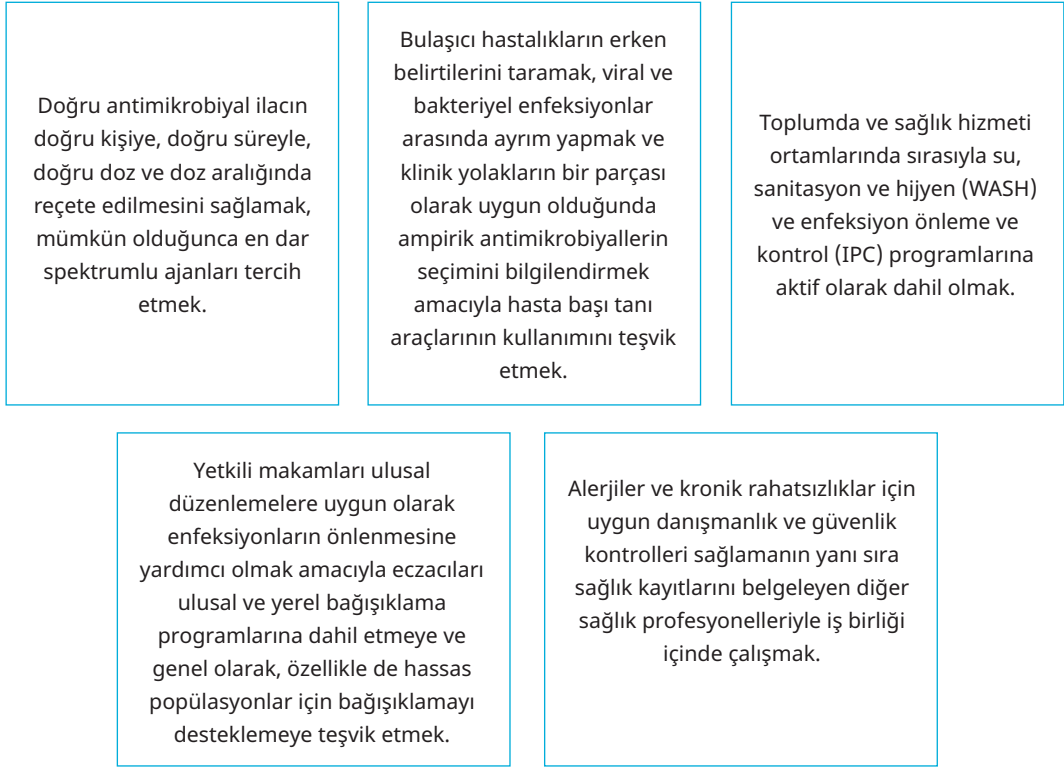
1. Antimikrobiyal ilaçların yaşam döngüsü ile ilgili olarak tüm sektörler için geçerli olan yasal ve düzenleyici kontrollerin, özellikle de protokoller, internet veya telekomünikasyon (teletıp) dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçları pazarlama, tanıtmaya, ithal etmeye, ihraç etmeye, reçeteleme, dağıtma, doğru şekilde saklama, imha etmeye ve başka şekillerde tedarik etmeye yetkilerinin güçlendirilmesi ve uygulanması.
2. DSÖ Temel İlaç Listeleri'nde yer alan tüm antimikrobiyallerin her zaman yeterli miktarda ve standart kalitede bulunmasının sağlanması.
3. İnsanlarda, hayvanlarda (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar), bitkilerde ve çevrede antimikrobiyal ilaç kullanımının ve direnç paternlerinin izlenmesi ve raporlanması için sağlam, temsili ulusal ve uluslararası surveyans programlarının tasarlanması ve uygulanması.
4. Antimikrobiyal ilaçların insanlarda, hayvanlarda, bitkilerde ve çevrede sorumlu kullanımı ve imhası için AMS programlarının geliştirilmesi ve uygulanması.
5. Aşıyla önlenemez hastalıklar için uygun yetişkin, çocuk ve hayvan (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar) bağışıklama programlarının geliştirilmesi.

6. AMR gelişimini sınırlandırmak için tüm sektörlerde antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde reçetelenmesini, dağıtılmasını, hazırlanmasını ve kullanılmasını sağlamak üzere en iyi uygulama kılavuzlarının geliştirilmesinin ve benimsenmesinin teşvik edilmesi ve ulusal sistem ve düzenlemelerin geliştirilmesi.
7. Standart altı veya sahte ilaçların bulunabilirliğini en aza indirmek amacıyla ilaçların tedarik ve dağıtımında yalnızca yetkili kanalların kullanılmasının sağlanması, mümkün olan yerlerde ilaç takip ve izleme sistemlerinin uygulanması.
8. AMR kavramının, etkilerinin ve ortaya çıkması ve yayılması ihtimalini azaltmaya yönelik önlemlerin temel eğitim müfredatına dahil edilmesinin teşvik edilmesi.
9. AMS'nin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ve öğretime dahil edilmesi ve meslekler arası öğrenme ve iş birliğinin teşvik edilmesi.

2.4 Avrupa Bölgesi

Belgede daha önce açıklandığı üzere, FIP'in DSÖ Avrupa Bölgesi'nde bölgesel bir forumu bulunmamaktadır. Bunun yerine, Avrupa Bölgesi'ndeki FIP üye örgütlerinden toplam 17 yanıt alınmıştır. Şekil 4, eczacılar ve politika yapıcılar için önümüzdeki 2024-2028 döneminde uygulanacak en önemli öncelikleri göstermektedir.

Şekil 4: Avrupa Bölgesi'nde eczacıların önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) uygulaması gereken en önemli AMR ve AMS öncelikleri

Avrupa Bölgesi'nde Bosna Hersek, Bulgaristan, Danimarka, Birleşik Krallık, Macaristan, İtalya, Karadağ, Hollanda, Norveç, Portekiz, Sırbistan veya İsviçre gibi belirli ülkelerde halihazırda yapılmış olan faaliyetler:

1. AMR'nin azaltılmasında ve AMS'nin geliştirilmesinde eczacıların liderlik rolünün tanınması ve benimsenmesi.

2. Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.
3. Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru doz ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak ve mümkün olduğunca en dar spektrumlu ajanları tercih etmek.
4. Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve bunlara aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek.
5. Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak için antimikrobiyal ilaçların dağıtımı sırasında uygun danışmanlık sunmak.
6. Antimikrobisallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.
7. Yerel düzenlemelere uygun olarak viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.
8. Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.
9. Kendi kendine ilaç kullanımını, ilaçların gelecekte kullanılmak üzere saklanması ve artık antimikrobiyal ilaçların aynı veya başka hastalar tarafından kullanılmasını aktif olarak engellemek.
10. Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımı konusunda hastalara ve akılcı ve uygun antimikrobiyal reçeteleme, antimikrobiyal tüketim surveyansı ve bunların etkisi konusunda reçete yazan hekimlere bilgi sağlanması.
11. Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek.
12. Beşeri antimikrobiyal ilaçların, ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.

13. Hayvan kullanımına yönelik antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak tedarik edilmesini sağlamak.
14. Ulusal eczacılık meslek örgütlerinin bir parçası olarak, eczacıların antimikrobiyal ilaçların tedariki ile ilgili mevzuata uymasını sağlamak için hükümetlerle birlikte çalışmak.
15. Mümkün olan her yerde antimikrobiyal ilaçların uygun kullanımının aktif olarak teşvik edilmesi.
16. AMR, antimikrobiyal kullanımı ve tüketimi ve AMS hakkında reçete yazan hekimlerin yanı sıra sağlık ve veterinerlik uzmanlarına, hayvancılık, gıda ve tarım sektörlerinde antimikrobiyal ilaçları uygulayan veya başka şekillerde kullanımını etkileyen diğer paydaşlara güncel bilgiler sağlamak ve sağlık eğitimi kampanyaları düzenlemek.
17. Toplumda ve sağlık hizmetleri ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarına aktif olarak dahil olmak.
18. Yetkili makamları ulusal düzenlemelere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle de savunmasız popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek.
19. Eczacıların hastalar, sağlık profesyonelleri ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.
20. Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde iade ve imha edilmesine yönelik programların sorumluluğunu üstlenmek ve ilaç kullanıcılarını kullanılmayan antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde imha edilmesi hakkında proaktif olarak bilgilendirmek.
21. Antibiyotiklerin yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı bir yaklaşımın ve yeşil eczacılık ilkelerinin uygulanmasının teşvik edilmesi ve savunulması.
22. AMR ve AMS'nin tüm yönleri hakkında araştırma yapmak ve bulguları uygulamak.

23. Alerjiler ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak.
24. Antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalara maruz kalan hastaların izlenmesi ve desteklenmesi.
25. AMS programlarının gerektiğinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde uygulanmasını teşvik etmek.

Bölgedeki üye örgütlerle iş birliği içinde hükümetler ve politika yapıcılar için ortak AMR ve AMS eylemlerinin varlığı:

1. Enfeksiyonların etkili bir şekilde önlenmesi ve kontrol altına alınması için enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) ve su, sanitasyon ve hijyen (WASH) programlarının oluşturulması ve tüm toplulukların ve sağlık tesislerinin bu tür programlara erişiminin sağlanması.
2. Antimikrobiyal ilaçların, yerel yönetmeliklere dayanarak yetkili bir hekimin reçetesi veya talimatı olmaksızın dağıtılmasını ve satılmasını veya tedarik edilmesini önleyen düzenlemelerin uygulanması.
3. Antimikrobiyal ilaçların insanlarda, hayvanlarda, bitkilerde ve çevrede sorumlu kullanımı ve imhası için AMS programlarının geliştirilmesi ve uygulanması.
4. AMR gelişimini sınırlandırmak için tüm sektörlerde antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde reçetelenmesini, dağıtılmasını, hazırlanmasını ve kullanılmasını sağlamak üzere en iyi uygulama kılavuzlarının geliştirilmesinin ve benimsenmesinin teşvik edilmesi ve ulusal sistem ve düzenlemelerin geliştirilmesi.
5. Standart altı veya sahte ilaçların bulunabilirliğini en aza indirmek amacıyla ilaçların tedarik ve dağıtımında yalnızca yetkili kanalların kullanılmasının sağlanması, mümkün olan yerlerde ilaç takip ve izleme sistemlerinin uygulanması.
6. Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımını teşvik eden ve bu şekilde sağlık okuryazarlığını destekleyen halk sağlığı eğitim kampanyalarının yürütülmesi.

2.5 Güney Doğu Asya Bölgesi: Güney Doğu Asya Eczacılık Forumu

Şekil 5, bölgesel forum tarafından ifade edilen ve 2024-2028 döneminde uygulanacak olan eczacılar ve politika yapıcılar için en önemli öncelikleri göstermektedir.

Şekil 5: Güney Doğu Asya Bölgesi'nde eczacıların önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) uygulaması gereken en önemli AMR ve AMS öncelikleri

AMR'nin azaltılmasında ve AMS'nin geliştirilmesinde eczacının liderlik rolünün tanınması ve benimsenmesi.	Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.	Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru doz ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak, mümkün olduğunca dar spektrumlu ilaçları tercih etmek.
Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek.	Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayrım yapmak ve klinik yolların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiyallerin seçimini bilgilendirmek amacıyla hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek.	Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak için antimikrobiyal ilaçların dağıtım sırasında uygun danışmanlık sunmak.
Antimikrobiyallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.	Yerel düzenlemelere uygun olarak viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.	Kendi kendine ilaç kullanımını, ilaçların gelecekte kullanılmak üzere saklanması ve artık antimikrobiyal ilaçların aynı veya başka hastalar tarafından kullanılmasını aktif olarak engellemek.
Beşeri antimikrobiyal ilaçların, ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.		Hayvan kullanımına yönelik antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak tedarik edilmesini sağlamak.

Güney Doğu Asya Bölgesi'nde Hindistan'da halihazırda yapılmış olan faaliyetler:

1. Mümkün olan her yerde antimikrobiyal ilaçların uygun kullanımının aktif olarak teşvik edilmesi.
2. Eczacıların hastalar, sağlık profesyonelleri ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.

Bölgedeki üye örgütlerle iş birliği içinde hükümetler ve politika yapıcılar için ortak AMR ve AMS eylemlerinin varlığı:

1. AMR'yi "Tek Sağlık" bağlamında ele almak üzere ulusal sistemlerinin kapasitelerini iş birliği içinde geliştirmek için ilgili ulusal bakanlıkları ve departmanları harekete geçirerek siyasi irade ve kararlılık gösterilmesi.
2. Enfeksiyonların etkili bir şekilde önlenmesi ve kontrol altına alınması için enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) ve su, sanitasyon ve hijyen (WASH) programlarının oluşturulması ve tüm toplulukların ve sağlık tesislerinin bu tür programlara erişiminin sağlanması.
3. AMR'yi kontrol altına almak için ulusal eylem planlarının geliştirilmesi, finanse edilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ve sağlık çalışanları, özel sektör, akademi ve sivil toplum dahil olmak üzere tüm kilit paydaşların resmi olarak sürece dahil edilmesi.
4. DSÖ Temel İlaç Listeleri'nde yer alan tüm antimikrobiyallerin her zaman yeterli miktarda ve standart kalitede bulunmasının sağlanması.
5. Toplumun tamamı için antimikrobiyal kullanımı konusunda ilgili eğitime erişimin ve kullanılabilirliğin sağlanması.

2.6 Batı Pasifik Bölgesi: Batı Pasifik Eczacılık Forumu

Şekil 6, bölgesel forum tarafından ifade edilen, 2024-2028 döneminde uygulanacak olan eczacılar ve politika yapıcılar için en önemli öncelikleri göstermektedir.

Şekil 6: Batı Pasifik Bölgesi'nde eczacıların önümüzdeki dört yıl içinde (2024-2028) uygulaması gereken en önemli AMR ve AMS öncelikleri

AMR'nin azaltılmasında ve AMS'nin geliştirilmesinde eczacının liderlik rolünün tanınması ve benimsenmesi.	Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.	Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru doz ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak, mümkün olduğunca dar spektrumlu ilaçları tercih etmek.
Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek.	Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayırım yapmak ve klinik yolların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiyallerin seçimini bilgilendirmek için hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek.	Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak için antimikrobiyal ilaçların dağıtım sırasında uygun danışmanlık sunmak.
Antimikrobiyallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.	Yerel düzenlemelere uygun olarak viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.	Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.
Kendi kendine ilaç kullanımını, ilaçların gelecekte, kullanılmak üzere saklanması ve artık antimikrobiyal ilaçların aynı veya başka hastalar tarafından kullanılmasını aktif olarak engellemek.	Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımı konusunda hastalara ve akılcı ve uygun antimikrobiyal reçeteleme, antimikrobiyal tüketim sürveyansı ve bunların etkisi konusunda reçete yazan hekimlere bilgi sağlanması.	Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek.
Mümkün olan her yerde antimikrobiyal ilaçların uygun kullanımının aktif olarak teşvik edilmesi.	AMR, antimikrobiyal kullanımı ve tüketimi ve AMS konusunda reçete yazan hekimlerin yanı sıra sağlık ve veterinerlik uzmanlarına, hayvancılık, gıda ve tarım sektörlerinde antimikrobiyal ilaçları uygulayan veya başka şekillerde kullanımını etkileyen diğer paydaşlara güncel bilgiler sağlamak ve sağlık eğitime kampanyaları düzenlemek.	Toplumda ve sağlık bakım ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarında aktif olarak dahil olmak.
Eczacıların hastalar, sağlık profesyonelleri ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.	Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde iade ve imha edilmesine yönelik programların sorumluluğunu üstlenmek ve ilaç kullanıcılarını kullanılmayan antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde imha edilmesi hakkında proaktif olarak bilgilendirmek.	Antibiyotiklerin yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı bir yaklaşımın ve yeşil eczacılık ilkesinin uygulanmasının teşvik edilmesi ve savunulması.

Batı Pasifik Bölgesi'nde Avustralya'da halihazırda yapılmış olan faaliyetler:

1. Beşeri antimikrobiyal ilaçların, ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.
2. Hayvan kullanımına yönelik antimikrobiyal ilaçların ulusal mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak tedarik edilmesini sağlamak.
3. Ulusal eczacılık meslek örgütlerinin bir parçası olarak, eczacıların antimikrobiyal ilaçların tedariki ile ilgili mevzuata uymasını sağlamak için hükümetlerle birlikte çalışmak.
4. Yetkili makamları ulusal düzenlemelere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle de hassas popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek.
5. Alerjiler ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık uzmanlarıyla iş birliği içinde çalışmak.
6. Antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalara maruz kalan hastaların izlenmesi ve desteklenmesi.
7. AMS programlarının gerektiğinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde uygulanmasını teşvik etmek.

Bölgedeki üye örgütlerle iş birliği içinde hükümetler ve politika yapıcılar için ortak AMR ve AMS eylemlerinin varlığı:

1. Enfeksiyonların etkili bir şekilde önlenmesi ve kontrol altına alınması için enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) ve su, sanitasyon ve hijyen (WASH) programlarının oluşturulması ve tüm toplulukların ve sağlık tesislerinin bu tür programlara erişiminin sağlanması.
2. Antimikrobiyal ilaçların, yerel yönetmeliklere dayanarak yetkili bir hekimin reçetesi veya talimatı olmaksızın dağıtılmasını ve satılmasını veya tedarik edilmesini önleyen düzenlemelerin uygulanması.

3. DSÖ Temel İlaç Listeleri'nde yer alan tüm antimikrobiyallerin her zaman yeterli miktarda ve standart kalitede bulunmasının sağlanması.
4. DSÖ Erişim, İzleme, Rezerv (AWaRe) kategorizasyonunun ve Antibiyotik Kitabı'nın ülkenin standart tedavi kılavuzlarına ve temel ilaçlar listesine uyarlanması ve benimsenmesi.
5. Aşıyla önlenabilir hastalıklar için uygun yetişkin, çocuk ve hayvan (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar) bağışıklama programlarının geliştirilmesi.
6. AMR gelişimini sınırlandırmak için tüm sektörlerde antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde reçetelenmesini, dağıtılmasını, hazırlanmasını ve kullanılmasını sağlamak üzere en iyi uygulama kılavuzlarının geliştirilmesinin ve benimsenmesinin teşvik edilmesi ve ulusal sistem ve düzenlemelerin geliştirilmesi.
7. Standart altı veya sahte ilaçların bulunabilirliğini en aza indirmek amacıyla ilaçların tedarik ve dağıtımında yalnızca yetkili kanalların kullanılmasının sağlanması, mümkün olan yerlerde ilaç takip ve izleme sistemlerinin uygulanması.
8. Antimikrobiyal ilaçların (sabit doz kombinasyonları dahil) paket boyutlarının tedavi sürelerine göre uyarlanabilirliğinin teşvik edilmesi ve akılcı olmayan sabit doz kombinasyonlarına karşı çıkılması.

3 Sonuç

FIP bölgesel forumlarına katılım sağlamak, FIP faaliyetleri hakkında iş birliğini ve farkındalığı artırmak ve eczacılığı dünya çapında daha ileriye taşımak için öncelikli mekanizmalardan biridir. Önemli konulardan biri antimikrobiyal direnç (AMR) ve antimikrobiyal yönetim (AMS) olup, ilgili Gelişim Hedefi 17, 2024 yılında FIP Küresel Gözlemevi tarafından üye kuruluşları da kapsayacak şekilde yürütülen FIP Gelişim Hedefleri önceliklendirme çalışmasına göre altı FIP bölgesinin beşinde öncelikli olarak seçilmiştir. Avrupa Bölgesi'ndeki bölgesel forumlar ve üye örgütlerle yapılan katılım toplantıları, anket sorularını tartışmak ve AMR ve AMS ile ilgili eylemlerin belirlenmesi ve uygulanmasında FIP'in bölgesel forumlarını nasıl destekleyebileceğini anlamak açısından yararlı olmuştur. Katılım toplantılarının ardından düzenlenen anket FIP bölgesel forumlarından bilgi edinmemize yardımcı oldu. Anket sorularının geliştirilmesinde AMR'nin AMS yoluyla Azaltılması FIP Politika Beyanı temel alınmıştır.

Bu anketin sonuçları, FIP bölgesel forumlarına ve Avrupa Bölgesi'ndeki FIP üye örgütlerden katılımcılara göre AMR'nin AMS yoluyla Azaltılması FIP Politika Beyanı'nda yer alan çeşitli eylemlerin bölgeler genelinde uygulandığını göstermektedir. Her ne kadar örneklemin küçük olması nedeniyle sonuçların genelleştirilemeyeceğinin farkında olsak da, bu sonuçlar uygulamanın daha geniş çapta ölçülmesi için bir başlangıç noktası olarak kullanılabilir.

Bu husustaki temel öncelik alanları belirlenmiştir ve FIP, belirlenen eylem boşluklarını kapatmak için bölgesel forumları ve Avrupa Bölgesi'ndeki FIP üye örgütlerini destekleme niyetindedir. Bu öncelik alanları şunlardır:

- Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayırım yapmak ve klinik yolakların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiyallerin seçimini bilgilendirmek amacıyla hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek. (%68)
- Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru doz ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak, mümkün olduğunca en dar spektrumlu ajanları tercih etmek. (%65)
- Alerjiler ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak. (%65)

- Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve bunlara aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek. (%62)
- Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek. (%62)
- Toplumlarda ve sağlık hizmetleri ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen ve enfeksiyon önleme ve kontrol programlarına aktif olarak dahil olmak. (%62)
- Yetkili makamları ulusal yönetmeliklere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle hassas popülasyonlarda bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek. (%62)
- AMR ve AMS'nin tüm yönleri hakkında araştırma yapmak ve bulguları uygulamak. (%62)

En yüksek oy oranına sahip öncelikli eylem "Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayrım yapmak ve klinik yolların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiyallerin seçimini bilgilendirmek için hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek" olmuştur. Bu eylem altı FIP bölgesinin beşinde öncelik olarak belirlenmiştir. Bu durum, viral ve bakteriyel enfeksiyonların ayırt edilmesinde uygun tanı koyma zorluğunun dünya çapında bir sorun olmaya devam ettiğini göstermektedir. Uygun doz, süre ve tanı gibi antimikrobiyal kullanımının optimizasyonu ile ilgili hususlar diğer öncelikli eylemlerdendir. Eczacının güvenli antimikrobiyal kullanımı konusunda danışmanlık yapmasına da önem verilmektedir. Bu eylemler, eczacıların toplumda ve sağlık hizmetleri ortamlarında akılcı antibiyotik kullanımını sağlama ihtiyacını vurgulamaktadır. Ayrıca, su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarının önceliklendirilmesi, AMR'yi en aza indirmek için multidisipliner adımlar atılmasını teşvik etmektedir. Son olarak, AMR ve AMS konularında eğitim ve araştırma yapılması; eczacıların, örgütlerin, politika yapımcıların ve hükümetlerin fark yaratabileceği öncelikler arasında yer almaktadır.

Bu rapor, AMR ve AMS ile ilgili konularda mevcut ve planlanan faaliyetler hakkında genel bilgi sağlamak için kullanılabilir. Ayrıca ihtiyaç temelli eylemlerin oluşturulmasına

da yardımcı olabilir. Bu FIP AMR Bölgesel Yol Haritası 2024-2028'i kullandıktan sonra, Avrupa Bölgesi'ndeki bölgesel forumların ve FIP üye örgütlerinin AMS faaliyetlerini güçlendireceklerini ve gelecekte antimikrobiyal direnci ve tüketimini azaltabileceklerini ümit ediyoruz.

4 Kaynakça

1. Sakeena MHF, Bennett AA, McLachlan AJ. Enhancing pharmacists' role in developing countries to overcome the challenge of antimicrobial resistance: a narrative review. Antimicrob Resist Infect Control. 2018;2;7:63. Erişim adresi: <https://doi.org/10.1186/s13756-018-0351-z>. Erişim tarihi: 16 Ekim 2024.
2. Antimicrobial Resistance: Tackling a crisis for the health and wealth of nations. Erişim adresi: https://amr-review.org/sites/default/files/AMR%20Review%20Paper%20-%20Tackling%20a%20crisis%20for%20the%20health%20and%20wealth%20of%20nations_1.pdf. Erişim tarihi: 16 Ekim 2024.
3. WHO Global action plan on antimicrobial resistance. Erişim adresi: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/193736/1/9789241509763_eng.pdf?ua=1. Erişim tarihi: 16 Ekim 2024.
4. World leaders commit to decisive action on antimicrobial resistance. Erişim adresi: <https://www.unep.org/news-and-stories/press-release/world-leaders-commit-decisive-action-antimicrobial-resistance>. Erişim tarihi: 16 Ekim 2024.
5. FIP statement of policy on environmentally sustainable pharmacy practice: Green pharmacy. Erişim adresi: <https://www.fip.org/file/1535>. Erişim tarihi: 17 Ekim 2024.

5 Ekler

Ek 1. Her bölgede genel olarak en önemli öncelikler

Öncelikler	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.						✓
Kendi kendine ilaç kullanımını, ilaçların gelecekte kullanmak üzere saklanması ve artık antimikrobiyal ilaçların aynı veya başka hastalar tarafından kullanılmasını aktif olarak engellemek.	✓		✓		✓	✓
Mümkün olan her yerde antimikrobiyal ilaçların uygun kullanımının aktif olarak teşvik edilmesi.						
Toplumda ve sağlık hizmeti ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarına aktif olarak dahil olmak.				✓		✓
Eczacıların hastalar, sağlık çalışanları ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.						✓
Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak için antimikrobiyal ilaçların dağıtım sırasında uygun danışmanlık sunmak.				✓		✓
Ulusal eczacılık meslek örgütlerinin bir parçası olarak, eczacıların antimikrobiyal ilaçların tedariki ile ilgili mevzuata uymasını sağlamak için hükümetlerle birlikte çalışmak.	✓	✓				
Yerel düzenlemelere uygun olarak, viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.					✓	✓
AMR ve AMS'nin tüm yönleri hakkında araştırma yapmak ve bulguları uygulamak.		✓				

Öncelikler	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek.		✓	✓			
Antibiyotiklerin yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı bir yaklaşımın ve yeşil eczacılık ilkelerinin uygulanmasının teşvik edilmesi ve savunulması.		✓				
Yetkili makamları ulusal düzenlemelere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle hassas popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek.				✓		
AMS programlarının gerektiğinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde uygulanmasını teşvik etmek.		✓	✓			
Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayırım yapmak ve klinik yolların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobisallerin seçimini bilgilendirmek için hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek.	✓		✓	✓	✓	✓
Hayvan kullanımına yönelik antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak tedarik edilmesini sağlamak.	✓	✓	✓		✓	
Beşeri antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.					✓	
Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru dozda ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak ve mümkün olduğunca en dar spektrumlu ajanları tercih etmek.	✓			✓	✓	✓
Antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalara maruz kalan hastaların izlenmesi ve desteklenmesi.						

Öncelikler	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Antimikrobiyallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.	✓				✓	✓
Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve bunlara aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek.					✓	✓
Yetkili makamları ulusal düzenlemelere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle hassas popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek.				✓		
Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.	✓				✓	✓
Alerji ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak.				✓		
Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımı konusunda hastalara, akılcı ve uygun antimikrobiyal reçeteleme, antimikrobiyal tüketim surveyansı ve bunların etkisi konusunda reçete yazan hekimlere bilgi sağlanması.						✓
AMR, antimikrobiyal kullanımı ve tüketimi ve AMS konusunda reçete yazan hekimlerin yanı sıra sağlık ve veterinerlik uzmanlarına, hayvancılık, gıda ve tarım sektörlerinde antimikrobiyal ilaçları uygulayan veya başka şekillerde kullanımını etkileyen diğer paydaşlara güncel bilgiler sağlamak ve sağlık eğitimi kampanyaları düzenlemek.						
AMR'nin azaltılmasında ve AMS'nin geliştirilmesinde eczacıların liderlik rolünün tanınması ve benimsenmesi.	✓				✓	✓
Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde iade ve imha edilmesine yönelik programların sorumluluğunu üstlenmek ve ilaç kullanıcılarını kullanılmayan antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde imha edilmesi hakkında proaktif olarak bilgilendirmek.						✓

Ek 2. Her bölgede AMR ve AMS ile ilgili gerçekleştirilen eylemler

Açıklamalar	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Antimikrobiyal ilaçların kalitesini, güvenliğini ve etkinliğini sağlamak için sadece güvenilir kaynaklardan temin edilmesi.	✓			✓		
Kendi kendine ilaç kullanımını, ilaçların gelecekte kullanılmak üzere saklanması ve artık antimikrobiyal ilaçların aynı veya başka hastalar tarafından kullanılmasını aktif olarak engellemek.	✓	✓		✓		
Mümkün olan her yerde antimikrobiyal ilaçların uygun kullanımının aktif olarak teşvik edilmesi.		✓		✓	✓	
Toplumda ve sağlık hizmeti ortamlarında sırasıyla su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ve enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) programlarına aktif olarak dahil olmak.		✓		✓		
Eczacıların hastalar, sağlık çalışanları ve halk için güvenilir bilgi kaynakları olarak AMS konusunda oynadığı önemli rolü tanıtmak amacıyla Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kampanyasına aktif olarak katılmak.	✓	✓		✓	✓	
Hasta güvenliğini desteklemek ve sağlık okuryazarlığını artırmak için antimikrobiyal ilaçların dağıtım sırasında uygun danışmanlık sunmak.	✓	✓	✓	✓		
Ulusal eczacılık meslek örgütlerinin bir parçası olarak, eczacıların antimikrobiyal ilaçların tedariki ile ilgili mevzuata uymasını sağlamak için hükümetlerle birlikte çalışmak.				✓		✓
Yerel düzenlemelere uygun olarak, viral veya kendi kendini sınırlayan hastalıklar için semptomatik tedavi de dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçlar dışındaki tedavileri önermek.	✓	✓		✓		
AMR ve AMS'nin tüm yönleri hakkında araştırma yapmak ve bulguları uygulamak.				✓		

Açıklamalar	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Diğer sağlık hizmeti sağlayıcılarını AMR konusunda eğitmek ve hastanelerde ve toplumda AMS programları kapsamında meslekler arası iş birliğini teşvik etmek.				✓		
Antibiyotiklerin yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı bir yaklaşımın ve yeşil eczacılık ilkelerinin uygulanmasının teşvik edilmesi ve savunulması.				✓		
Yetkili makamları ulusal düzenlemelere uygun olarak enfeksiyonların önlenmesine yardımcı olmak amacıyla eczacıları ulusal ve yerel bağışıklama programlarına dahil etmeye ve genel olarak, özellikle hassas popülasyonlar için bağışıklamayı desteklemeye teşvik etmek.		✓		✓		✓
AMS programlarının gerektiğinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde uygulanmasını teşvik etmek.				✓		✓
Bulaşıcı hastalıkların erken belirtilerini taramak, viral ve bakteriyel enfeksiyonlar arasında ayırım yapmak ve klinik yolların bir parçası olarak uygun olduğunda ampirik antimikrobiyallerin seçimini bilgilendirmek için hasta başı tanı araçlarının kullanımını teşvik etmek.		✓				
Hayvan kullanımına yönelik antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak tedarik edilmesini sağlamak.				✓		✓
Beşeri antimikrobiyal ilaçların ülke mevzuatına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu ilaçları vermeye yetkili ve yeterli bir sağlık uzmanının reçetesine veya talimatına tabi olarak tedarik edilmesini sağlamak.	✓	✓	✓	✓		✓
Doğru antimikrobiyal ilacın doğru kişiye, doğru süreyle, doğru dozda ve doz aralığında reçete edilmesini sağlamak ve mümkün olduğunca en dar spektrumlu ajanları tercih etmek.		✓		✓		
Antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalara maruz kalan hastaların izlenmesi ve desteklenmesi.			✓	✓		✓

Açıklamalar	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Antimikrobiyallerin kullanımının ve hastaların tedavi rejimlerine uyumunun izlenmesi.			✓	✓		
Mikrobiyoloji bilgisine dayalı antimikrobiyal tedavi ve tanı yönetimine destek vererek ve bunlara aktif olarak katılarak antimikrobiyal tedaviyi optimize etmek.		✓		✓		
Güncel kılavuzlar ve yerel antibiyogramlar doğrultusunda antimikrobiyal tedavide kanıta dayalı tıbbın teşvik edilmesi.		✓		✓		
Alerji ve kronik rahatsızlıklar için uygun danışmanlık ve güvenlik kontrolleri sağlamanın yanı sıra sağlık kayıtlarını belgeleyen diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği içinde çalışmak.		✓	✓	✓		✓
Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımı konusunda hastalara, akılcı ve uygun antimikrobiyal reçeteleme, antimikrobiyal tüketim surveyansı ve bunların etkisi konusunda reçete yazan hekimlere bilgi sağlanması.		✓		✓		
AMR, antimikrobiyal kullanımı ve tüketimi ve AMS konusunda reçete yazan hekimlerin yanı sıra sağlık ve veterinerlik uzmanlarına, hayvancılık, gıda ve tarım sektörlerinde antimikrobiyal ilaçları uygulayan veya başka şekillerde kullanımını etkileyen diğer paydaşlara güncel bilgiler sağlamak ve sağlık eğitimi kampanyaları düzenlemek.						
AMR'nin azaltılmasında ve AMS'nin geliştirilmesinde eczacıların liderlik rolünün tanınması ve benimsenmesi.		✓		✓		
Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde iade ve imha edilmesine yönelik programların sorumluluğunu üstlenmek ve ilaç kullanıcılarını kullanılmayan antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde imha edilmesi hakkında proaktif olarak bilgilendirmek.	✓	✓		✓		

Ek 3. Her bölgedeki üye kuruluşlarla iş birliği içinde hükümetler ve politika yapıcılar için ortak AMR ve AMS eylemleri

Öncelikler	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
DSÖ Erişim, İzleme, Rezerv (AWaRe) kategorizasyonunun ve Antibiyotik Kitabı'nın ülkenin standart tedavi kılavuzlarına ve temel ilaçlar listesine uyarlanması ve benimsenmesi.						✓
Yeni antimikrobiyallerin araştırılmasını ve geliştirilmesini teşvik etmek ve ihtiyacı olanların tüm antimikrobiyallere eşit erişimini sağlamak amacıyla uluslararası, kolektif ve alternatif finansman modellerin savunulması.						
Uygun antimikrobiyal reçetelemeyi teşvik edecek, AMR konusunda farkındalığı artıracak ve hastanelerde ve toplumda AMS'yi destekleyecek eğitimsel ve davranışsal müdahalelerin geliştirilmesi ve uygulanmasını kolaylaştırmak için sağlık çalışanları, veteriner dernekleri ve örgütleri ile iş birliği yapılması.						
Antimikrobiyal ilaçların sorumlu kullanımını teşvik eden ve bu şekilde sağlık okuryazarlığını destekleyen halk sağlığı eğitim kampanyalarının yürütülmesi.				✓		
AMR'yi "Tek Sağlık" bağlamında ele almak üzere ulusal sistemlerinin kapasitelerini iş birliği içinde geliştirmek için ilgili ulusal bakanlıkları ve departmanları harekete geçirerek siyasi irade ve kararlılık gösterilmesi.					✓	
İnsanlarda, hayvanlarda (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar), bitkilerde ve çevrede antimikrobiyal ilaç kullanımının ve direnç paternlerinin izlenmesi ve raporlanması için sağlam, temsili ulusal ve uluslararası sürveyans programlarının tasarlanması ve uygulanması.			✓			
AMR gelişimini sınırlandırmak için tüm sektörlerde antimikrobiyal ilaçların uygun şekilde reçetelenmesini, dağıtılmasını, hazırlanmasını ve kullanılmasını sağlamak üzere en iyi uygulama kılavuzlarının geliştirilmesi ve benimsenmesinin teşvik edilmesi ve ulusal sistem ve düzenlemelerin geliştirilmesi.			✓	✓		✓

Öncelikler	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Kullanılmayan veya miadı geçmiş antimikrobiyal ilaçlar için bir "iade ve imha etme" programının geliştirilmesi ve uygulanması.	✓					
Antimikrobiyal ilaçların insanlarda, hayvanlarda, bitkilerde ve çevrede sorumlu kullanımı ve imhası için AMS programlarının geliştirilmesi ve uygulanması.			✓	✓		
Aşıyla önlenebilir hastalıklar için yetişkin, çocuk ve hayvan (çiftlik hayvanları ve evcil hayvanlar) bağışıklama programlarının geliştirilmesi.		✓	✓			
AMR'yi kontrol altına almak için ulusal eylem planlarının geliştirilmesi, finanse edilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ve sağlık çalışanları, özel sektör, akademi ve sivil toplum dahil olmak üzere tüm kilit paydaşların resmi olarak sürece dahil edilmesi.					✓	
Antimikrobiyal ilaçların yerel yönetmeliklere dayanarak yetkili bir hekimin reçetesi veya talimatı olmaksızın dağıtılmasını ve satılmasını veya tedarik edilmesini önleyen düzenlemelerin uygulanması.				✓		✓
Toplumun tamamı için antimikrobiyal kullanımı konusunda ilgili eğitime erişimin kullanılabilirliğinin sağlanması.					✓	
DSÖ Temel İlaç Listeleri'nde yer alan tüm antimikrobiyallerin her zaman yeterli miktarda ve standart kalitede mevcut olmasının sağlanması.		✓	✓		✓	✓
Temel antimikrobiyallerin, acil durum stok seviyesi düzenlemeleri ve gerektiğinde eczacılar tarafından alternatif üretimlerinin yapılarak piyasada bulundurulmasının sağlanması.						
Standart altı veya sahte ilaçların bulunabilirliğini en aza indirmek amacıyla ilaçların tedarik ve dağıtımında yalnızca yetkili kanalların kullanılmasının sağlanması, mümkün olan yerlerde ilaç takip ve izleme sistemlerinin uygulanması.	✓		✓	✓		✓

Öncelikler	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Enfeksiyonların etkili bir şekilde önlenmesi ve kontrol altına alınması için enfeksiyon önleme ve kontrol (IPC) ve su, sanitasyon ve hijyen (WASH) programlarının oluşturulması ve tüm toplumların ve sağlık tesislerinin bu tür programlara erişiminin sağlanması.				✓	✓	✓
Yeni veya mevcut antimikrobiyallerin ruhsatlandırılmasının kolaylaştırılmasını ve bunların geliştirilmesini ve ticari olarak kullanılabilirliğini teşvik etmek için uygun ekonomik teşvikler sağlanması.	✓					
Yeni veya mevcut antimikrobiyallerin ülkeler arasında ruhsatlandırılmasının kolaylaştırılmasını ve bunların geliştirilmesini ve ticari olarak kullanılabilirliğini teşvik etmek için teknolojinin diğer üreticilere aktarılmasına yönelik uygun ekonomik teşvikler.						
AMS'nin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ve öğretime dahil edilmesi ve meslekler arası öğrenme ve iş birliğinin teşvik edilmesi.			✓			
Antimikrobiyal ilaçların (sabit doz kombinasyonları dahil) paket boyutlarının tedavi sürelerine göre uyarlanabilirliğinin teşvik edilmesi ve akılcı olmayan sabit doz kombinasyonlarına karşı çıkılması.						✓
AMR kavramının, etkilerinin ve ortaya çıkması ve yayılması ihtimalini azaltmaya yönelik önlemlerin temel eğitim müfredatına dahil edilmesinin teşvik edilmesi.		✓	✓			
Antimikrobiyallerin akılcı ve doğru tüketiminin, erişim yollarının ve veri bulunabilirliğinin düzenlenmesi ve izlenmesi.						
Antimikrobiyal ilaçların yaşam döngüsü ile ilgili olarak tüm sektörler için geçerli olan yasal ve düzenleyici kontrollerin, özellikle de protokoller, internet veya telekomünikasyon (teletıp) dahil olmak üzere antimikrobiyal ilaçları pazarlama, tanıtmaya, ithal etmeye, ihraç etmeye, reçetelemeye, dağıtmaya, doğru şekilde saklamaya, imha etmeye ve başka şekillerde tedarik etmeye yetkilerinin güçlendirilmesi ve uygulanması.			✓			

Öncelikler	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	Avrupa	Güney Doğu Asya	Batı Pasifik
Toprak ve su kaynaklarının antimikrobiyal kalıntılar ve antimikrobiyal dirençli mikroorganizmalarla kontaminasyonunu önlemek için etkili antimikrobiyal ilaç imha etme ve biyogüvenlik uygulamalarının benimsenmesinin desteklenmesi ve tüm sanayi ve çiftliklerin bu tür programlara erişiminin sağlanması.						
Antimikrobiyal ilaçların büyümeyi teşvik, profilaksi ve metafilaksi amacıyla kullanımının durdurulmasını teşvik etmek üzere biyogüvenlik ve hayvancılık tedbirlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasının desteklenmesi.						
Yeni maliyet-etkin antimikrobiyal ilaçların, antimikrobiyallere alternatiflerinin ve yeni kombinasyonlar da dahil olmak üzere mevcut antimikrobiyallerin daha iyi kullanımına yönelik araştırmaların keşfedilmesi ve geliştirilmesinin desteklenmesi.						

Uluslararası
Eczacılık
Federasyonu

International
Pharmaceutical
Federation

Fédération
Internationale
Pharmaceutique

Andries Bickerweg 5
2517 JP Lahey
Hollanda

-
T +31 (0)70 302 19 70
F +31 (0)70 302 19 99
fip@fip.org
-

www.fip.org | AMR Yol Haritaları 2024-2028 / Kasım 2024

Orijinal raporun bu çevirisi
Türk Eczacıları Birliği
tarafından hazırlanmıştır.